

at han havde udeluffet disse Høifkoler fra Statsunderstøttelse. Den høitærede Minister nævnedes to Grunde, og det var dels den, at Forstanderne eller Lærerne havde taget Del i Riffelbevægelsen, og dels den, at der dreves Politif inde paa Høifkolerne. Den høitærede Minister udtalte udtrykkelig, at det, at Forstanderen eller Lærerne ved Høifkolerne dreve Politif, det, at de toge Del i politiske Møder osv., ja, i politif Agitation, tror jeg endogfaa den ærede Minister sagde, havde ikke nogen Betydning for ham; det skulde de have Lov til at gjøre lige saavel som Universitetets Lærere; men, hvad han ikke vilde finde sig i, var, at de dreve Politif inde i Skolerne. Jeg vil nu gjerne noget nærmere omtale disse to Grunde, som den høitærede Minister havde til at udeluffe disse Høifkoler. Med Hensyn til Riffelbevægelsen vil jeg sige, at det er en underlig Frygt, der er kommen ind hos en hel Del her i vort Samfund, idet de ere bange for, at de unge Folk selv have de Vaaben, hvormed de kunne øve sig i Skydefærdighed. Det har ikke været saadan tidligere. Tidligere har Regjeringen selv og Andre gjort alt Muligt for, at enhver Mand saavidt muligt kunde have sit Vaaben. Allerede den 1ste Februar 1862 udfendte den daværende Sidenrigsminister et Cirkulære til samtlige Amtmænd, hvori det blandt Andet hedder, at det ikke kan være „tvivlsomt, at en almindelig udbredt Vaabendygtighed vil være et kraftigt Middel til hos Folket at styrke den mandige Selvfølelse, som er nødvendig for at det kan hævede sin Selvtændighed og Frihed“. Dette udtaler Regjeringen altsaa selv som Grunden til en Henvendelse til samtlige Amtmænd om at gjøre Noget for, at det kunde blive saa let som muligt for hver Mand at faae sit eget Vaaben. Det hedder videre: at „det kan navnlig ikke feile, at blandt Godseierne ikke faa ville finde en Tilfredsstillelse i at fremme Opprettelsen af saadanne Foreninger, ved at hjælpe til at tilveiebringe henfigtsmæssige Skydebaner og gode Skydevaaben“. Regjeringen har altsaa endog den Tro, at det var en Tanke, som Godseierne særlig vilde føle sig tiltalte af, denne, at hver Mand skulde have sit Vaaben, og at de vilde støtte denne Sag. At de Forsudsætninger, Ministeriet den Gang gif ud fra, ere tilfede nu, er jeg tilbøielig til at betvivle. Ministeriet anmodede Amtsrædet om at bringe dette Spørgsmaal til Forhandling i Amtsrædet, om de vilde medvirke til Sagens Fremme ved at yde Bidrag. Ministeriet ønskede denne Sag: Anskaffelsen af Skydevaaben, den størst mulige Udbredelse og ønskede sig

nærmere Meddelelse fra Amtet om, hvorvidt det var lykkedes. Saaledes stod Regjeringen altsaa den Gang overfor dette. Den fandt, at det var en smuk og god Opgave, saavidt muligt, at faae hver vaabendygtig Mand sit eget Vaaben. Den haabede derfor Støtte ikke blot hos Autoriteterne, men ogsaa hos Godseierne, og siger selv, at Maalet er at styrke Mandigheden til Bævn for Selvtændighed og Frihed. Jeg skulde ogsaa huske meget feil, om ikke det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgfreds (Wagner) tidligere paa det Stærkeste har opmuntret til, at hver Mand skulde have sit Vaaben. Jeg tror nok, at der foreligger flere Udtalelser fra ham i den Retning, ligesom det jo er det Samme, som Skytteforeningerne blandt Andet have gjort sig til Maal. Hvad have nu de Riffelforeninger, som Ministeren er saa vred paa, arbejdet paa? Er det ikke det, at hver Mand skulde have sit Vaaben? Naar nu vedkommende Høifkoleforstandere have deltaget i dette, der er Formaalet for, hvad man kalder Riffelbevægelsen, saa kan jeg ikke se, at der deri er noget Forbryderisk, eller at det er en Handling, der maa straffes paa den Maade, at Regjeringen udeluffet vedkommende Høifkole fra Understøttelse. Om der kan være faldet en eller anden Ytring paa et eller andet Sted af en eller anden Mand om, hvad man kan bruge Rifler til, det veed jeg ikke, men jeg tvivler paa, at den ærede Minister vil være i Stand til at paavise, at en eneste af de Høifkoleforstandere, som han paa Grund af, at de have arbejdet paa at anskaffe Rifler, derfor har negtet Understøttelse, har udtalt et andet Formaal herfor end det, som Regjeringen selv har udtalt i den Skrivelse, som jeg har omtalt, nemlig at værges vor Selvtændighed og Frihed. Og jeg ser nu oprigtig talt heller ikke, at f. Ex. det at være Livjæger og melde sig ind i det Korps skulde vidne om en dybere Kjærlighed til Folk og Land og Stræben efter at bevare dets Selvtændighed og Frihed, end det at anskaffe sig en Riffel. Nei, jeg tror nok, at Regjeringen har set Spøgelser ved høilys Dag, thi jeg tør naturligvis ikke og vil ikke gaa ud fra den Forsudsætning, at Regjeringen skulde have, hvad man tit kalder — ja, jeg veed ikke, hvorledes jeg bedst skal udtrykke det — en ond Samvittighed, der siger, at saaledes som der er handlet med Forsatningen og Folket, er det maasse muligt, at der er vakt Harm og Misnøie hos Mange. Men at det skulde være det, der har været Bevægelsen til Regjeringens Fremgangsmaade, tør jeg naturligvis ikke gaa ud fra. Men